

UHA2017-003100, 89892827

Kehitysmaat, Metaevaluointi hanke- ja ohjelmaevaluoinneista 2015–2017

Päätös metaevaluoinnin 2015–2017 tulosten toimeenpanosta

EVA-11 teettää säännöllisesti metaevaluointeja, jotka yhtäältä arvioivat hanke- ja ohjelmaevaluointien laatua ja toisaalta vetävät yhteen tietoja Suomen kehitysyhteistyöstä näiden evaluointiraporttien pohjalta. Metaevaluoinnin 2015–2017 aineisto koostui 51 evaluointiraportista sekä näiden tehtäväkuvauksista (ToR).

Evaluoinnin suositusten mukaiset seurantatoimenpiteet käsiteltiin kehityspoliittisessa ohjausryhmässä (KEPO:ssa) 22.8.2018. KEPO -käsittelyn tulokset on huomioitu toimeenpanoa koskevissa päätösesityksissä (Liite 1).

Päätetään, että metaevaluoinnin 2015–2017 pohjalta ryhdytään seuraaviin toimenpiteisiin (kts. myös liite 1):

Suositukset	Toimenpiteet	Vastuu	Määräaika
1. TULEVAT METAVALUOINNIT			
Parantaa tulevien otosten edustavuutta (eli laatia ja ylläpitää luetteloa kaikista interventioista keskeisten ominaisuuksien mukaan luokiteltuna, jotta stratifioitu otanta on mahdollista)	Päivitettyyn evaluointimanaaliin lisätään ohje raporttien tallentamisesta sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja UM:n verkkosivuille. Tämä sisällytetään myös evaluointikoulutukseen. KEO-80 valmistelee loppuun ohjeistuksen asiakirjojen sähköisestä arkistoinnista. EVA-11 informoi KEO-80:ta ajoissa metaevaluointien aikataulusta sekä tiedontarpeista. KEO-80 puolestaan kertoo, mitä tietoa on saatavilla.	EVA-11 ja KEO-80	- Evaluointimanaalin päivitys: 2018 - Evaluointikoulutus: kevät 2019 - Ohjeistus asiakirjojen sähköisestä arkistoinnista: 2018
Käyttää samoja arviointivälineitä tulevissa meta-arvioinneissa, jotta vertailuja voidaan tehdä eri aikojen ja alaryhmien välillä.	Metaevaluoinnissa 2015–2017 kehitettyä työkalua käytetään seuraavissa metaevaluoinneissa.	EVA-11	Metaevaluointi tehdään n. 3 vuoden välein. Seuraava on todennäköisesti vuonna 2020.
Parantaa todistelähteitä tulevaa meta-arviointia varten	Seuraavan metaevaluoinnin ToRiin sisällytetään arvio evaluointitiedon	EVA-11	Metaevaluoinnit tehdään n. 3 vuoden

(esim. sallikaa verkkokyselyt toteuttajien tai arvioijien kanssa, jotta saataisiin tietoa arviointiprosessista ja trianguloida löydöksiä)	käytöstä/käytettävyydestä.		välein. Seuraava on todennäköisesti vuonna 2020.
2. TEHTÄVÄNKUVAUSTEN LAATU			
Olla tarkempia koskien metodologisia vaatimuksia ja OECD:n DAC-kriteerejä koskevia odotuksia. (eli arviointisuunnitelman tekeminen, perustana olevat otantastrategiat, tunnetut rajoitukset, esim. tulosanalyysi tehokkuus-luvussa)	Päivitettävään evaluointimanuaalin sisällytetään esimerkkejä hyvistä ToReista, joissa on huomioitu myös aikataulun ja budjetoinnin realismi. Evaluointimanuaaliin sisällytetään OECD/DAC kriteerilähtöisyys ja kysymyslähtöisyys sekä lyhyitä kuvauksia eri metodologioista. Evaluointimanuaaliin lisätään reviewn määritelmä.	EVA-11	2018
Parantaa tehtäväkuvauksia useiden puuttuvien asioiden suhteen (eli i) interventioogiikan tarkistaminen, ii) läpileikkaavat tavoitteet, iii) kolme K:ta, iv) toteutettavat suositukset ja ketä suositukset koskevat, v) raportin käyttäjät ja heidän odotuksensa, vi) saatujen yleisten kokemusten ja opittujen asioiden esitleminen ja vii) tiivistelmän pituus ja sisältö)	Päivitettävään evaluointimanuaaliin sisällytetään osioita edellisen ja tämän metaevaluoinnin nostamista heikkouksista, esim. läpileikkaavat tavoitteet. Evaluointimanuaalin päivityksessä huomioidaan valmisteilla oleva läpileikkaavien tavoitteiden ohjeiston päivitys. Evaluointimanuaaliin kirjataan myös yksikönpäälliköiden vastuu ToReista ja niiden laadusta.	EVA-11	2018
Kiinnittää erityistä huomiota tehtäväkuvausten laatuun pienemmissä arvioinneissa (budjetin ja intervention koon osalta)	Evaluointimanuaaliin lisätään ohjeita erilaisista kustannustehokkaista metodologioista ja itsearviointista. Hanke-evaluoinneista vastaavat yksiköt voivat yhdistää hankkeita tekemällä niistä yhden yhteisen evaluoinnin silloin, kun se on tarkoituksenmukaista.	EVA-11	Evaluointimanuaalin päivitys: 2018
3. ARVIINTIRAPORTTIEN LUOTETTAVUUS JA LAATU			
Parantaa laadunvarmistusta koko arviointiprosessin ajan (eli i) antaa riittävät resurssit	Jatketaan EVA-11 puitejärjestelyn "Evaluation Management Service (EMS)" pilotointia hajautetuissa	EVA-11, KEO ja hanke-evaluoinneist	- Ensimmäinen hajautettu evaluointi EMSin puitteissa:

<p>alkuvaiheen raporttien metodologiselle ja temaattiselle laadunvarmistukselle, ii) tarkistaa ehdotetun metodologian ja UM:n vaatimusten noudattaminen raporttiluonnoksissa, iii) vaatia todistelähteitä, triangulaatiota ja interventiologiikan käyttöä löydösten saamiseksi ja syy-seuraussuhteen selvittämiseen koskien interventioita, iv) sellaisia raportteja ei tule hyväksyä, jotka ovat huomattavasti epäonnistuneet edellä mainituissa asioissa, jotka eivät vastaa arviointikysymyksiin tai joista puuttuu kokonaisia osioita)</p> <p>Arvioijien rekrytointi</p>	<p>evaluoinneissa.</p> <p>Evaluointimanuaaliin sisällytetään edellisen metaevaluoinnin johdonvastineen mukaisesti yhteenveto laadunvarmistuksesta evaluointiprosessissa. Evaluointimanuaaliin kirjataan myös yksikönpäälliköiden vastuu evaluointien laadusta.</p> <p>Muutetaan evaluointiraportin rakennetta siten, että konteksti on ennen metodologiaa, jolloin rakenne vastaa paremmin kansainvälistä standardia.</p> <p>Varmistetaan edellisen metaevaluoinnin suositusten toimeenpano osana kehitysyhteistyön toimintatapauudistusta.</p>	<p>a vastaavat yksiköt</p>	<p>Kevät 2018</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evaluointimanuaalin päivitys: 2018 - Toimintatapa-uudistus: Suunnittelu valmistui keväällä 2018. Kolmevuotinen toteutus alkoi syksyllä 2018.
<p>Ottaa sukupuolen tasa-arvoon liittyvä transformatiivisuus (muutos) huomioon koko rekrytointiprosessin ajan</p> <p>Tämä sisältää naisten ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen voimaannuttamisen ja menee pitemmälle kuin arviointitiimien numeerinen tasapainottaminen sukupuoleen liittyen.</p>	<p>Evaluointien ToReihin sisällytetään tasa-arvo- ja haavoittuvien ryhmien osaaminen osana evaluointitiimien osaamista. Tämä asia huomioidaan myös hankinnassa.</p> <p>Läpileikkaavista tavoitteista lisätään ohjeistusta evaluointimanuaaliin, mukaan lukien esimerkki ToReihin. Päivityksessä huomioidaan uudistettu läpileikkaavien tavoitteiden ohjeistus.</p> <p>Läpileikkaavien tavoitteiden ohjeistuksen päivityksessä huomioidaan tämän metaevaluoinnin esiin nostamat asiat.</p>	<p>EVA-11, KEO-20 ja hajautettuja evaluointeja toteuttavat yksiköt</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluointimanuaalin päivitys: 2018 - Läpileikkaavien tavoitteiden ohjeistuksen päivitys: syksy 2018 - ToRit ja hankinta: Jatkuva
<p>Varmistaa riittävä metodologinen asiantuntemus</p> <p>Tämä on vähintään yhtä tärkeää kuin temaattinen ja alueellinen asiantuntemus ja tärkeä osa arviointiraporttien laadun</p>	<p>Jatketaan edellisen metaevaluoinnin johdon vastineen päätöstä evaluointikoulutuksista sisällyttämällä koulutuksiin lähestymistapoja, jotka ovat virkamiesten tilanteisiin ja tarpeisiin räätälöityjä, kannustavat</p>	<p>EVA-11, ASA, ALI, hankkeista vastaavat yksiköt</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Maaohjelmien itsearviointi: alkaa syksyllä 2018 - Koulutus: 2019 - Evaluointitietoisku hankkeen kick off -kokouksissa: 2019

parantamista.	<p>kokemusten vaihtoon ja antavat sparraustukea evaluointiprosesseihin, hyödyntävät verkkopohjaista materiaalia ja virtuaalikoulutuksen mahdollisuuksia.</p> <p>Lisäksi järjestetään koulutusta itsearviointista.</p> <p>Kokeillaan muutamassa hankkeessa itsearviointia. Tehdään maaohjelmien fasilitoitu itsearviointi.</p> <p>Hankkeen kick-off kokouksiin lisätään evaluointien tietoisku.</p>		
4. ULKOMINISTERIÖN EVALUOINTIOSAAMINEN			
<p>Parantaa evaluointimanuaalia (eli lisätä sensitiivisyyttä i) koskien tiedonkeruuvälineiden avoimuutta, ii) löydökset tulisi kontekstualisoida aikaisempiin arviointituloksiin, iii) yhdistää todisteet löydöksiin, iv) triangulaatio, v) käsiteltävä syy-seuraussuhteita, vi) antaa ohjausta vaikutus- ja kestävyysanalyysiin, vii) yksinkertaistaa raportin rakennetta viii) tehdä karkea arvio eri arviointisuunnitelmien kustannuksista sekä henkilökohtaisista ja aikaan liittyvistä vaatimuksista, sekä ix) niiden selityskyvystä ja x) toimeksiantajien ja arvioijien vastuista evaluaatioprosessissa.)</p>	<p>Evaluointimanuaalin päivityksen yhteydessä keskitytään metaevaluoinnin esiin nostamiin heikkouksiin.</p>	EVA-11	2018
<p>Parantaa tietämystä arviointimetodologiois-ta ja arviointikäytännöstä EVA-11 keskiössä</p> <p>(eli liittyen i) metodologiaan, arviointiprosessiin, laadunvarmistukseen ja läpileikkaavien tavoitteisiin liittyvien toimintasuunnitelmien</p>	<p>Evaluointimanuaalia kehitetään metaevaluoinnin esiin nostamien heikkouksien osalta.</p> <p>Metodologiaosaamisen vahvistamiseksi evaluointimanuaaliin lisätään osio itsearvioinneista sekä muista metodologioista.</p> <p>Jatketaan peruskoulutuksen lisäksi</p>	EVA-11	<p>- Evaluointimanuaalin päivitys: 2018</p> <p>- Koulutus: 2019</p>

laatomisessa, ii) alkuvaiheen raporttien ehdotettujen metodologioiden arviointiin ja raporttiluonnosten tarkistamiseen liittyvään asiantuntijuuteen, iii) tietämykseen eri arviointisuunnitelmien kustannuksista, tehtävien toteutettavuudesta, henkilöstövaatimuksista ja aikatauluista, jotta odotukset arvioista pysyvät realistisina)	syventävää koulutusta. Yksi koulutusteema on itsearviointi. KEPO-päivien yhteydessä olevissa työpajoissa voi olla workshop itsearvioinnista.		
Harkita olemassa olevien rakenteiden parantamista (esim. keskitetty tiedonhallintajärjestelmä ja vahvempi koordinointi EVA-11:n kanssa)	EVA-11 suunnittelee AHAan tulevan metatietolomakkeen sisällön, ja KEO-80 katsoo teknisen toteutettavuuden.	EVA-11, KEO-80	Syksy 2019
5. KEHITYSYHTEISTYÖN LAATU			
Hyödyntää meta-arvioinnin sisältöarvioinnin tuloksia EVA-11:n tulisi varmistaa, että summatiivisesta analyysistä saatuja meta-arvioinnin tuloksia jaetaan ja käytetään riittävästi ja asianmukaisesti. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä syntetisoituihin suosituksiin, jotka koskevat seuranta- ja evaluointijärjestelmiä.	EVA-11 ja KYT-koulutuksesta vastaava KEO-10 sopivat, miten evaluointitietoa ruvetaan hyödyntämään KYT-koulutuksissa ja miten tieto tavoittaa kouluttajat. Kehitysyhteistyön toimintatapauudistuksessa kehitetään strategiakello, joka vahvistaa toiminnan suunnittelua analysoidun tiedon, ml. evaluoinnit pohjalta. EVA-11 toteuttaa tiedolla johtamisen evaluoinnin.	EVA-11, KEO-10, kehitysyhteistyötä toteuttavat yksiköt (kehittävä ja itsearviointi)	- Evaluointitiedon hyödyntäminen KEPO-KYT koulutuksessa: kevät 2019 - Evaluointi tiedolla johtamisesta: 2018-2019 - Strategiakello: Kehitysyhteistyön toimintatapauudistuksen toteutus alkoi syksyllä 2018 ja jatkuu kolme vuotta.

Päätöksen toimeenpanon kokonaisraportointi tapahtuu osastoittain viimeistään 1-2 vuoden kuluessa AHA-järjestelmän kautta.

Päätöksentekijä

Elina Kalkku
Alivaltiosihteeri

Esittelijä

Sanna Pulkkinen
Tarkastaja

LIITE:

1. Evaluoinnin seurantaraportti
2. Evaluointiraportin linkki verkkosivuille: https://um.fi/development-cooperation-evaluation-reports-comprehensive-evaluations/-/asset_publisher/nBPgGHSLrA13/content/meta-evaluointi-hanke-ja-ohjelmaevaluoinneista-2015-2017/384998